

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘
(พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะใช้บังคับกับที่ดินของรัฐบาล
ที่อยู่ในต่างประเทศหรือไม่)

กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ กต ๐๖๐๕/๕๔๙๖๕ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ อนุมัติให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงและใช้ประโยชน์ที่ดินที่เป็นที่ตั้งสถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์ คณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาปัญหาเบื้องต้นว่า ที่ดินของสถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์ มีฐานะเป็นที่ราชพัสดุอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่ ปรากฏว่าผู้แทนกรมธนารักษ์ให้ความเห็นว่า ที่ดินดังกล่าวจะต้องถือว่าเป็นที่ราชพัสดุอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ส่วนกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ไม่คลุมไปถึงที่ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศ เมื่อไม่อาจหาข้อยุติได้ คณะกรรมการดังกล่าวจึงมีมติให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอปัญหานี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะใช้บังคับกับที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศหรือไม่ ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า เมื่อได้พิจารณามาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่บัญญัติว่า “ที่ราชพัสดุหมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ฯลฯ” แล้ว จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ มีความมุ่งหมายที่จะบังคับแก่อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินเฉพาะที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ที่บัญญัติให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุโดย

^๑ มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

^๒ มาตรา ๘ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้

พระราชบัญญัติหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๙^๓ ที่บัญญัติให้ออนสภาพหรือถอนการหวงห้ามโดยพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น พระราชบัญญัติที่พระราชพัสดุนั้นจึงไม่อาจใช้บังคับแก่ที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศได้ เนื่องจากกฎหมายซึ่งบัญญัติให้ออนกรรมสิทธิ์ ออนสภาพหรือถอนการหวงห้ามที่ราชพัสดุนั้นใช้บังคับนอกราชอาณาจักรไม่ได้ นอกจากนี้ เมื่อพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ใช้บังคับแล้ว ได้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ คือ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๑)ฯ โดยข้อ ๑๐^๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการขอใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดอื่นและกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๕)ฯ โดยข้อ ๒^๕ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการจัดทำทะเบียนและรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุเฉพาะที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดอื่นเช่นเดียวกัน โดยมีได้กล่าวถึงที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศแต่อย่างใด โดยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ จึงไม่ใช้บังคับแก่ที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศ

ในการพิจารณาของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔ เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว กรรมการท่านหนึ่งมีความเห็นแตกต่างออกไปและได้ทำบันทึกความเห็นแย้งไว้ โดยกรรมการท่านนี้มีความเห็นว่า ปัญหาที่ว่าพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะใช้บังคับกับอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในต่างประเทศหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาตามมาตรา ๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ใช่พิจารณาจากกฎกระทรวงที่ออกตาม

เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตราพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุนั้นแนบท้ายด้วย

^๓ มาตรา ๙ ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้าม แล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

^๔ ข้อ ๑๐ กระทรวงทบวงกรมและองค์การปกครองท้องถิ่นใดประสงค์จะใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการ ถ้าที่ราชพัสดุนั้นตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ แต่ถ้าตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งการขอใช้ที่ราชพัสดุนั้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

^๕ ข้อ ๒ ในแต่ละจังหวัด ให้มีทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัดมีรายการตรงกับทะเบียนที่ราชพัสดุดังกล่าว

สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้กรมธนารักษ์เป็นผู้จัดทำและรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุดังกล่าว ในจังหวัดอื่น ให้ราชพัสดุดังกล่าวเป็นผู้จัดทำและรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุดังกล่าว

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

มาตรา ๖^๓ และมาตรา ๑๒^๔ เพราะตามมาตราดังกล่าวบัญญัติให้ออกกฎกระทรวงเฉพาะเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ เท่านั้นซึ่งหมายความว่าที่ดินที่จะออกกฎกระทรวงนั้นต้องเป็นที่ราชพัสดุเสียก่อน โดยที่ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศชี้แจงว่าที่ดินอันเป็นที่ตั้งสถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์เป็นที่ดินซึ่งรัฐบาลซื้อไว้เป็นกรรมสิทธิ์ จึงเป็นอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ บัญญัติให้เป็นที่ดินที่ราชพัสดุ ถ้ากฎหมายประสงค์จะให้ถือว่าทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่นอกราชอาณาจักรไม่เป็นที่ราชพัสดุซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ แล้ว ก็จะต้องบัญญัติยกเว้นไว้ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) หรือโดยเฉพาะมาตรา ๔ วรรคสอง ที่กล่าวว่า “อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ดินที่ราชพัสดุ” การที่กฎหมายกำหนดให้อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรเป็นทรัพย์สินประเภทใดและวางวิธีการปกครองดูแลรักษาไว้^๕ เป็นเรื่องภายในประเทศหาใช่เป็นการใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักรแต่อย่างใดไม่

ตามที่ฝ่ายข้างมากอ้างว่า เมื่อพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ใช้บังคับแล้วได้มีกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๑) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการขอใช้ การปกครองดูแล ฯลฯ ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นไว้ โดยมีได้กล่าวถึงที่ดินของรัฐที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศแต่อย่างใดนั้น ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า การพิจารณาว่า ที่ดินใดเป็นที่ราชพัสดุซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติไม่ใช่จากกฎกระทรวง

^๓ มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมที่ดิน ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองเป็นกรรมการ อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองรักษาที่หลวง กรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ให้ตราเป็นกฎกระทรวง

^๔ มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๕ หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองดูแลรักษาที่ราชพัสดุให้เป็นไปโดยมีระเบียบและหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบที่ราชพัสดุนั้นโดยเฉพาะ โดยให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ เพื่อการประหยัดและจัดปัญหางานซ้ำและซ้อนกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

การที่กฎกระทรวงมิได้ระบุถึงสิ่งห้ามทรัพย์สินของแผ่นดินนอกราชอาณาจักรจะเป็นเพราะหลงลืมนึกไม่ถึง หรือจะเป็นเพราะเหตุบกพร่องอื่นใดก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่เหตุที่จะอ้างกฎกระทรวงไปลบล้างกฎหมายที่บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วได้ ข้อสำคัญที่จะต้องระลึกก็คือ พระราชบัญญัติออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนกฎกระทรวงออกโดยฝ่ายบริหารในภายหลัง การที่จะอ้างว่าเมื่อกฎกระทรวงมิได้กล่าวถึงทรัพย์สินของแผ่นดินนอกราชอาณาจักร (ซึ่งอาจจะนึกไม่ถึง หลงลืม หรือบกพร่อง) จึงเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมาย (คือฝ่ายนิติบัญญัติ) ที่จะไม่ให้ครอบคลุมถึงด้วย น่าจะไม่ถูกต้อง

การที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ได้บัญญัติถึงวิธีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ โดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ ตามมาตรา ๘^{๙๐} และให้ถอนสภาพหรือถอนการหวงห้ามโดยพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙^{๙๑} ซึ่งฝ่ายข้างมากเห็นว่าเป็นการใช้กฎหมายบังคับนอกราชอาณาจักรจึงไม่อาจกระทำได้นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงแบบพิธีภายในประเทศ เช่นเมื่อรัฐบาลต้องการขาย แลกเปลี่ยน หรือยกให้ซึ่งที่ราชพัสดุ (เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ) แก่ผู้ใด เมื่อไม่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายของประเทศที่ที่ราชพัสดุนั้นตั้งอยู่ก็ตราเป็นพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้ใด ส่วนกระบวนการโอนกรรมสิทธิ์จะอย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ หากใช้เป็นการนำพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ไปใช้บังคับนอกราชอาณาจักรไม่ การถอนสภาพหรือถอนการหวงห้ามก็มีนัยทำนองเดียวกันเป็นแต่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

โดยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว จึงมีความเห็นว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในต่างประเทศเป็นที่ราชพัสดุอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย

โดยที่ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายในคณะที่ ๔ แตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ ๑๓ (๒)^{๙๒} แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๔ (๓)^{๙๓} แห่งระเบียบดังกล่าว จัดให้มีการ

^{๙๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^{๙๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^{๙๒} ข้อ ๑๓ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) เมื่อกรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งเห็นว่า มีปัญหาสำคัญที่ควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

^{๙๓} ข้อ ๑๔ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๓) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายในคณะแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ ๑๓ (๒)

๑.ล๑

๑.ล๑

ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) แล้ว มีความเห็นว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นี้ โดยที่หลักกฎหมายระหว่างประเทศมีอยู่ว่าอสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ที่ใดย่อมต้องใช้กฎหมายแห่งประเทศที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่บังคับ ดังนั้น ตามที่มาตรา ๔^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า “ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ฯลฯ” คำว่า “อสังหาริมทรัพย์” ในมาตรา ๔ นี้จึงหมายความว่าอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรเท่านั้นนอกจากนั้นบทบัญญัติต่างๆ ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติต่อที่ราชพัสดุ เช่น ในมาตรา ๘^{๑๕} อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนี้ก็แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ไม่ใช่บังคับแก่ที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศ เพราะกฎหมายซึ่งบัญญัติให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนั้นไม่อาจใช้บังคับนอกราชอาณาจักรได้

โดยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ใช่บังคับแก่ที่ดินของรัฐบาลที่อยู่ในต่างประเทศ

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๒๖

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒